

POLJOPRIVREDNI BILTEN

STOČARSTVO

Nabavka kvalitetnog priplodnog materijala u stočarstvu

Nabavka kvalitetnog priplodnog materijala u stočarstvu jedan je od bitnijih činilaca razvoja stočarske proizvodnje. Pod ovim se podrazumeva, pre svega, nabavka junica, dviski, ovnova, jarčeva, nerastova, nazimica i roditeljskih jata živine.

Prilikom nabavke kvalitetnog priplodnog materijala potrebno je obratiti pažnju na rasni sastav gajenih životinja, kao i na rasni sastav grla koja planiramo da nabavimo, kako bi se težilo ostvarenju prethodno postavljenog odgajivačkog cilja.

Prilikom nabavke grla, obavezno treba obratiti pažnju na zdravstveno stanje životinje, a zatim i na priplodnu vrednost.

U tu svrhu preporučuje se nabavka grla sa poreklom i sa svom pratećom dokumentacijom koja potvrđuje njegovu priplodnu vrednost i zdravstveno stanje, kao što su:

1. Uverenje o poreklu i proizvodnim osobinama kvalitetne priplodne stoke (pedigre),
2. Potvrdu o zdravstvenom stanju stoke (takozvani "pasoš").

Preporučuje se takođe da se uz kupljeno grlo dobije u račun ukoliko je to moguće, ili odgovarajući ugovor o kupoprodaji, kako bi se kasnije izbegle eventualne neprijatnosti. Ovo je veoma bitno, naročito ako se ima u vidu da je za nabavku grla koja su imala račun, otpremnicu i pedigre, Ministarstvo poljoprivrede davalo određene subvencije u cilju unapređenja stočarstva. Nadamo se da će i ove godine postojati takva mera.

Ipak, kako bi se maksimalno izbegle sve moguće neprijatnosti i problemi u vezi nabavke kvalitetne priplodne stoke, svim farmerima se savetuje da se jave nadležnim selekcijskim organizacijama, stručnim savetodavnim službama i veterinarskim stanicama radi dobijanja potpune i stručne pomoći.

Dejan Spasić, dipl. ing.

VOČARSTVO

REZIDBA MALINE ZA ROD

Izdanci maline žive dve godine i u prvoj godini rastu u visinu. Na njima se u drugoj godini iz pupoljaka obrazuju rodne grančice koje donose rod i ubrzo zatim čitavi izdanci uginu. Pri špalirskom gajenju maline ostavlja se 5 do 6 zdravih, umereno bujnih i pravilno raspoređenih izdanaka po dužnom metru dok se ostali uklanjaju (orezuju do zemlje). Kad na izdancima nema dovoljno zdravih pupoljaka onda se ostavlja 7 do 8 izdanaka po dužnom metru da bi se obezbedio normalan rod maline. Odabrani dvogodišnji izdanci postavljaju se u vertikalni položaj i vezuju za žicu. Cilj je da se postigne što veća stabilnost izdanaka i odlično korišćenje sunčeve svetlosti. Rastojanje između vezanih

izdanaka za žicu je od 15 do 20 cm. Vršni delovi izdanaka maline orezuju se obično od polovine marta do kraja aprila i to na visini od 140 do 150 cm ako se gaje u žbunovima odnosno na visini od 165 do 170 cm iznad površine zemlje ako se gaje u špaliru.

UKLANJANJE MLADIH IZDANAKA MALINE

Uklanjanje ili zakidanje mladih izdanaka maline (prvenstveno sorte Vilamet) predstavlja jednu od osnovnih osobina ariljskih metoda. Ova mera zelene rezidbe primenjuje se u periodu od sredine IV do kraja V meseca, u 3-5 navrata kad izdanci dostignu visinu 10-15cm. Njenom primenom postiže se dvostruka korist:

- Omogućava se bolje osunčavanje špalira, lakša borba protiv prouzrokovaca bolesti i štetočina, nesmetan porast plodova i lašča berba,
- Izdanci maline koji porastu posle prvog juna umereno su bujni i relativno otporni prema izmrzavanju, a iz zdravih pupoljaka na njima razvijaju se rodne grančice sa obilnim i kvalitetnim rodnom.

Najčešće se obavlja pomoću specijalno konstruisanog pomagala – alata sa ravnim sečivom na dugoj drvenoj dršci. Primenjuje se u humidnom podneblju ili gde postoji sistem za navodnjavanje – **ne može se bezuslovno primenjivati!!!**

UKLANJANJE STARIH IZDANAKA MALINE NAKON BERBE

Posle završetka berbe dvogodišnji izdanci maline orezuju se do zemlje. Ova pomotehnička mera ima za cilj da se oslobodi prostor i omogući bolje prozračivanje izdanaka i više svetlosti kako bi se mladi izdanci mogli bolje razvijati, kao i da bi se smanjila opasnost prelaska bolesti i štetočina sa starih na mlade izdanke.

Mr. Nebojša Mladenović, dipl. Ing.

ZAŠTITA BILJA

PRED SETVU POVRČA U TOPLIM LEJAMA

Veći broj povrtarskih biljaka proizvodi se setvom semena pri čemu se dobija rasad. Da bi povrtarska proizvodnja bila uspešna potrebno je proizvesti zdrav rasad. Uslov je zaštita od parazita koji prouzrokuju poleganje i propadanje rasada a prenose se semenom kao i zemljištem. U slučaju da nije obavljena dezinfekcija vodenom parom, ili jednim od fumiganata (Basamid granule 60 gr/m²), kada su leje pripremljene za setvu. Potrebno je izvršiti dezinfekciju zemljišta kontaktnim fungicidima. Dezinfekcija zemljišta obavlja se Kaptanom, Ditanom, Ciramom 0,2-0,3 % u količini 50-80 gr/m². Potrebno je zatim izmešati preparat sa zemljom do dubine od 8-10 sm. prekopavanjem leje povrtarskom grabuljom. Da bi se sprečila pojava gljiva koje prouzrokuju poleganje rasada kao i pojava bakterioznih oboljenja potrebno je dezinfrikovati seme i to: zaprašivanje preparatima Kaptan, Venturin, Ridomil, Ditan. Zaprashivanje semena je prilično jednostavan postupak. Seme se zapraši da bi se kasnije preručilo u drugu posudu u koju ostaje suvišak preparata. Potapanjem u rastvore i to: za sprečavanje bakterioznih oboljenja – seme paprike držati u rastvoru veterinarskog streptomocina 0,1% (1ml preparata na 1l vode) držati seme 24 časa i nakon toga ga isprati pod mlazom vode 10 min. , prosušiti i sejati. - Za sprečavanje pojave verticilijuma ili zelenog uvenuća, seme se potopi u akustičnu sodu 2%- 20 gr sode na 1l vode i tako se drži cele noći (12 časova) nakon toga se ispere pod mlazom hladne vode 10-15 min., prosuši i

SUZBIJANJE PACOVA I MIŠEVA

Preko zime kada su magacini puni žita, kukuruza, voća, povrća, stočne hrane i ostalih prehrambenih proizvoda i miševi i pacovi su česti pratiloci. Tada ih ima najviše i da ne bi napravili veliku štetu treba ih suzbijati. Suzbijanje se obično obavlja zatrovanim mamcima.

Pošto postoji mogućnost da pacovi i miševi zatrovane mamke raznesu po magacinu i tako izazovu trovanje ljudi i domaćih životinja, mamke treba ostaviti u zatrovanim kutijama.

Sa strane na kutiji treba ostaviti otvore kroz koje se mogu provući pacovi i miševi, prilikom rada na kutiji i postavljanju mamaka koristiti rukavice i zbog lične zaštite ali zbog mirisa, a da se ne raznese otrov po magacinu.

Od mamaka za glodare koristiti: Brodisan pelete, Brodisan zrna, Cinkfosfid mamak i dr. Mamke mejjati na svakih 7-10 dana.

Mica Stajić, dipl. Ing.

RATARSTVO I POVRTARSTVO

Podela plastenika po tipu proizvodnje

Savremena povrtarska proizvodnja u zatvorenom prostoru je najsigurnija i najefikasnija. Njeno organizovanje se vrši u staklenicima kao najsavršenijem zaštićenom prostoru i u plasticima koji su najzastupljeniji i najjeftiniji objekti.

Prema tipu proizvodnje i gabaritu plastenici se dele na: **niske, poluvisoke, srednje visoke i visoke plastenike.**

Niski plastenici su najprimitivniji i najjeftiniji oblik plastenika, koriste se u kasno proleće ili ranu jesen i služe kao termo zaštita od mrazeva do -2°C . Visina plastenika je od 0,6-1m, dužina 10m i širina 0,5-1,5m. Pokriveni su folijom od 0,10-0,15mm. Namenjani su za proizvodnju rasada kao podplasteni u okviru veće grupe plastenika, ili za srednje rano puzavo povrće otpornije na niske temperature.

Poluvisoki plastenici su najzastupljeniji oblik plastenika u našem kraju. Konstrukcija je polukružnog oblika, visine 1,8-2,5 m, dužina 20-30m. Debljina folije je 0,15-0,20mm. Namena im je vrlo široka od proizvodnje rasada do medta za proizvodnju povrća. Mogu se koristiti i više godina na istom mestu u koliko se pokriju folijom koja ima UV-stabilizator.

Srednjevisoki plastenici u zavistnosti od vrste obloka pokrivaju se polietilenskom folijom ili pločama od poliestra. Visina ovakvog tipa plastenika je 2.5-3.5m. Pogodni su za sve vidove kontinuirane proizvodnje uz mogućnost poštovanja plodostmene.

Visoki plastenici su nalik na staklenike, isključivo fabričke izrade višetunelskog tipa. Visina plastenika kreće se od 3,5-4,5m širine od 8-10m. i dužine 30-40m. Predstavljaju prave pogone za proizvodnju kako portća tako i sitnog voća. Pokriveni su pločama od poliestra sa bočnim i čeonim otvorima. Objekti su obezbeđeni sistemom za grejanje, sistemom za orošavanje, sistemom za navodnjanje kap po pap i automatskom sistemom za provetranje.

Mr Dragan Tomić, dipl. ing.